

Vnímání

PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

Při vnímání se tvoří vjemy

Smyslové orgány odebírají informace z našeho okolí i z těla. Tyto informace se transformují na nervové signály, odcházejí do mozku a zde se zpracovávají. Tak vznikají vjemy - vlastně obrazy našeho vnějšího i vnitřního světa a tyto mentální obrazy nám umožňují orientovat se v daném prostředí a účelně jednat a reagovat.

Bylo by chybou mít zato, že vnímání je jen prosté poskládání obrazu z původních sensorických dat: vnímání je aktivní proces, je to konstruování, při němž se uplatňují minulé zkušenosti, aktuální psychofyzický stav i naše potřeby. Někdo např. může při noční procházce lesem vidět za každým stromem strašidlo a slyšet za sebou plíživé kroky - tyto reálně neexistující jevy způsobil strach, který ovlivnil vnímání. Vliv potřeb na vnímání dokázali mj. pánové Goodman a Bruner ve svém známém experimentu: Měli skupinu dětí z bohatých a skupinu dětí z chudých rodin a ukazovali jim různé platné mince. Experimentátoři pak děti žádali, aby velikost té které mince odhadly pomocí kroužků různých velikostí. Ukázalo se, že děti z chudých rodin, tj. s větší potřebou peněz, měly tendenci vnímat mince jako větší - volily větší kroužky, než děti z rodin lépe situovaných.

Vedle interpretace sensorických dat probíhá v rámci vnímání také základní organizace - uspořádání vjemů. Předpokládá se, že některé způsoby organizace máme vrozené (nikdo nás nemusí učit, jak vnímat). To se týká hlavně základního rozdělení celku, který vnímáme, na tzv. figuru a pozadí. Figurou je to, co nás přednostně zajímá, pozadím vše ostatní. Teď je např. pro vás figurou těchto pár slov, která právě čtete; pozadí je tvořeno monitorem (případně papírem), stolem, dalšími lidmi v místnosti, provozem na ulici atp. Je zřejmé, že figura se může stát pozadím a něco z pozadí "vystoupí" na povrch jako nová figura. Princip figura-pozadí představili světu psychologie gestaltisté a přidali ještě další zákonitosti vnímání. Dokázali, že máme tendenci sdružovat do celku objekty, které jsou blízko sebe a ty, které jsou si podobné (shluk hvězd - souhvězdí), dotvářet nedokončené obrazce atp.

Důležitou funkcí vnímání je zajišťovat to, abychom tytéž objekty vnímali stále jako tytéž, i když sensorická data o nich se mění. Jde o tzv. percepční konstanty (percepce = vnímání). Konstanta barvy zabezpečuje, že bílé auto je bílé i po setmění, kdy by se nám ve skutečnosti mělo jevit jako šedé. A to, že určité auto vnímáme jako stejně velké, ať ho pozorujeme z deseti nebo dvou set metrů, má na svědomí konstanta

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

EQ-TEST

Test emoční inteligence Dokážete komunikovat s druhými, umíte správně odhadnout, jak se cítí? Vládnete svým emocím nebo ony ovládají vás?

OSPAT

Test typů a poruch osobnosti Jaké je celkové zaměření vaší osobnosti? Nemáte některé vlastnosti příliš silně nebo naopak příliš slabě vyvinuté?

BITEPT

Test psychických poruch Dělá vám starosti vaše psychika? Chcete pomoci odhadnout, jak jste na tom s duševním zdravím?

FULJOB

Test profesní orientace Na jakou školu nebo práci se hodíte? S jakou profesí ladí vaše osobnost?

MEMREX/COGIT

Test paměti a test mentálního výkonu. Jak funguje vaše paměť? Jak dobří jste v zapamatování a vybavení? Myslí vám to pružně, rychle a bezchybně? Neselháváte v pozornosti?

Online testy na

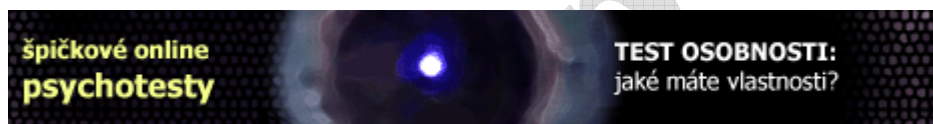
www.psychotesty.psyx.cz

velikosti. Existují i další - konstanta jasu, tvaru atp.

Základním úkolem vnímání je poskytnout informace o tom, co jsou objekty zač, kde jsou a v případě pohybujících se předmětů také zmapovat dráhu jejich pohybu. To lze pomocí zraku, sluchu nebo hmatu. Ovšem pohyb vnímáme často i tehdy, když se nic nehýbe - což je moc dobře, protože bez této "schopnosti" bychom dost dobře nemohli sledovat televizi nebo film v kině. Filmové záběry nejsou nic jiného než řada za sebou jdoucích statických obrázků. Celý vtíp spočívá v tom, že ty jednotlivé obrázky jdou za sebou velmi rychle - je jich 24-25 za vteřinu a díky schopnosti našeho percepčního systému vnímat zdánlivý pohyb se nám sekvence obrázků-tma-obrázek-tma-obrázek-tma..... jeví jako pohyb skutečný.

Chybné vnímání se může projevit v podobě iluzí a halucinací. Iluze jsou důsledkem zkresleného vnímání - patří sem oblíbené optické klamy nebo již zmíněná strašidla a kroky v lese, když se bojíme. Iluze tedy mají jakous takous oporu v reálném světě, nebo alespoň rozumově víme, že jsou to jen naše konstrukce, což už neplatí o halucinacích. To jsou vjemy, které vznikají výhradně v rámci percepčního systému - v realitě neexistují. Tak může člověk např. slyšet hlasy, i když kolem něj nic a nikdo není. Halucinace jsou již dramatickou poruchou vnímání a doprovázejí závažná psychická onemocnění.

autor: PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

www.psychotesty.psyx.cz

Psychologie na internetu:

www.psychotesty.psyx.cz > online psychologické testy

www.psyhoweb.cz > články z psychologie, výtahy z knih

www.psychnet.cz > inteligentní testy osobnosti

www.profi.psychnet.cz > psychologické testy pro firmy a personalistiku

www.velka.zlutasova.cz > online programy proti depresi a úzkosti

www.chytra.zlutasova.cz > kurzy základů psychologie přes internet

www.relaxace.psyhoweb.cz > relaxace v mp3 ke stažení

www.psyx.cz > testy, poradna, hypnóza

Online programy proti úzkosti a depresi

* zbavte se svých potíží z pohodlí svého domova

* zcela anonymní

* potřebujete jen zájem a internet

www.velka.zlutasova.cz

Test duševního zdraví - MENFIT

* posuzuje pozitivní i negativní vlivy na vaši psychiku

* zjišťuje možný výskyt nejčastějších psychických poruch

www.psychnet.cz

Stáhněte si relaxaci v mp3

* relaxační metody pomáhají proti úzkosti, stresu, při potížích se spánkem a jiných problémech

www.relaxace.psyhoweb.cz

Inteligentní test osobnosti IES

* hodnotí 14 klíčových lidských vlastností

* podrobné vyhodnocení bez čekání, ihned

www.psychnet.cz